

Miljø- og Fødevarerministeriet

Landbrugsstyrelsen

Fig. 1: Voksen citrusræbuk
Kilde: EPPO – European and Mediterranean
Plant Protection Organization

Fig. 2: Larve af citrusræbuk.
Kilde: EPPO – European and Mediterranean
Plant Protection Organization

Fig.3: Udgangshuller efter den voksne
træbuk.
Kilde: Jørn Misser, Landbrugsstyrelsen

Hold øje med Asiatisk citrusræbuk (*Anoplophora chinensis*)

Den store og iøjnefaldende asiatisk citrusræbuk er et alvorligt skadedyr, der angriber en lang række danske landskabsplanter.

De fleste skader opstår, fordi larverne gnaver i stammer og i rødder. Her gnaver de tunneller, der ødelægger vandtransporten i planterne og gør dem mere modtagelige for sygdomme. De voksne træbukke gør kun begrænset skade ved at æde af blade, bladstilke og bark.

Citrusræbukken stammer fra Østasien og er ved flere lejligheder indført til Europa med bonsaiplanter og japansk løn fra Kina. Det værste angreb i EU er sket i Lombardiet, Norditalien, hvor træbukken formentlig blev indført allerede i 1996, men først opdaget i 2000. Den har spredt sig til et område på over 100 km². Her forsøger man at udrydde den og undgå videre spredning. Den findes ind imellem ved importkontrol.

Heller ikke Danmark er gået fri. I 2011 fandt en borger citrusræbukken i en lille ahorn på terrassen. Træbukken blev destrueret, og området overvåget i de følgende 4 år, for at være sikker på at der ikke var flere fund. Der er god grund til at være på vagt, for det er meget svært at komme af med den, hvis den etablerer sig.

Hvilke planter angriber den?

Værtplanter¹ for citrusræbuk er især:

Ahorn	(<i>Acer sp.</i>)
Poppel	(<i>Populus sp.</i>)
Pil	(<i>Salix sp.</i>)
Platan	(<i>Platanus sp.</i>)

og i mindre grad

Avnbøg	(<i>Carpinus sp.</i>)	Bøg	(<i>Fagus sp.</i>)
El	(<i>Alnus sp.</i>)	Elm	(<i>Ulmus sp.</i>)
Birk	(<i>Betula sp.</i>)	Citrus	(<i>Citrus sp.</i>)
Hassel	(<i>Corylus sp.</i>)	Pære	(<i>Pyrus sp.</i>)
Cotoneaste	(<i>Cotoneaster</i>	Æble	(<i>Malus sp.</i>)
Hestekastanje	(<i>Aesculus hippocastanum</i>)		
Lagerstroemia	(<i>Lagerstroemia sp.</i>)		
Laurbærkirsebær	(<i>Prunus sp.</i>)		

Hvordan ser den ud?

Citrusræbukken er en 2.5 cm – 3.5 cm lang bille, sort med hvide pletter. Følehornene er længere end kroppen og består af sorte led med en blågrå base. Den blågrå farve ses også tydeligt på benene.

Larven er benløs, creme-hvid og op til 4.5 cm lang, som fuldt udviklet før forpupning.

¹ De nævnte værtplanter er omfattet af EU's hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning af citrusræbuk. EU fokuserer på de 17 mest almindelige værtplanter, listen er dog reelt længere.

Miljø- og Fødevarerministeriet

Landbrugsstyrelsen

Hvordan spredes den?

Langdistancespredning af citrusræbuk foregår typisk ved handel og transport med angrebne planter. Den voksne citrusræbuk flyver kun korte strækninger til de nærmeste værttræer.

Hvad er symptomerne på angreb?

De mest tydelige symptomer på angreb er 0.6 – 1.1 cm runde udgangshuller nederst på stammen lavet af den voksne nyklækkede træbuk. Der kan findes gnavspåner i udgangshullerne og i små bunker ved foden af de angrebne træer. Mindre tydelige symptomer på angreb er tunneler i stammen og hængende visne blade, de skyldes en hæmmet vandtransport i planten. Der kan være spor efter gnav på yngre grene og kviste samt fugtige ar på barken efter æglægning.

Symptomerne kan være vanskelige at se. De voksne træbukke lægger nemlig deres æg under barken på sunde træer. Efter klækning gnaver larven tunneler inde i de nedre dele af stammen og i rødder. Den forpupper sig inde i gangene, og det kan tage op til tre år afhængigt af klima og føde, før den voksne træbuk forlader træet gennem et rundt udgangshul. For at kunne afsløre citrusræbukken på planteskoleplanter må man derfor ofte ødelægge stamme og rod ('destruktiv prøvetagning').

← Fig. 4:
Spor efter gnav af citrusræbuk på grene af japansk løn.

Kilde: Jørgen Misser
Landbrugsstyrelsen

Fig. 5: →
Ved destruktiv prøvetagning kan findes larver inde i stammen uden at angreb kan ses udenpå.

Kilde: Netherlands Plant
Protection Service

Hvor findes citrusræbukken?

Asiatisk citrusræbuk trives bedst under varmere himmelstrøg og findes i Kina, Korea, Japan, Filipinerne, Indonesien, Malaysia, Myanmar, Vietnam og USA. I EU har der været udbrud i Italien, Frankrig og i Nederlandene. Citrusræbukken kan sandsynligvis også etablere sig i Danmark, hvor den blot vil have en længere udviklingstid.

Hvad kan du gøre?

- Vær på udkig efter citrusræbukke.
- Tjek stammen og rødderne for udgangshuller lige over og under jordoverfladen, se efter indsunken bark og andre tegn på angreb.
- Tjek dårlige værtplanter for angreb af citrusræbuk ved at flække roden/rodhalsen før planten smides ud.

Hvem skal kontaktes?

Hvis du har mistanke om angreb af citrusræbukken eller ønsker mere information skal du kontakte:

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen
Planter
Nyropsgade 30, 1780 København V
Tlf: 3395 8000
planter@lbst.dk, www.lbst.dk

Læs mere om regler for indførsel, flytning og overvågning for værtplanter for asiatisk citrusræbuk på www.lbst.dk/plantesundhed.

Du kan også læse mere om Landbrugsstyrelsens avlskontrol hos producenter af planter og overvågning på offentlige steder på www.lbst.dk.

